కట్టం సుకం తెల్సినోడు!

గయిరమ్మ పాపం నిత్యం నెత్తిన కూరలగంప మోసుకొన్ని ఇంటింటికీ తిరిగి వాళ్ళు పెట్టే పిడికెడు బియ్యం తీసుకొని కుటుంబ బాధ్యతలను రోడ్ రోలర్‌లా బరువుగా భారంగా ఈడ్చుకొస్తోంది.

ఎప్పుడూ ఆయాసమే బతుకు! భూతం లాంటి రేపును తలచుకుంటే ఏడ్పు! భర్త అనేవాడు ఉన్నాడేకాని, చేతికి మాత్రం పైసా అంటనివ్వడు. పగలంతా రిక్షా లాగి, వచ్చిందంతా తాగేసి, ఏమైనా అంటే నాలుగు తగలనివ్వడానికి ముందు కొస్తాడు. రిక్షా చక్రం త్రిప్పడానికి పనికొచ్చే కాళ్లను ఇంటి చక్రం తిప్పుకొస్తున్న పెళ్ళాన్ని తన్నడానికి ఉపయోగిస్తాడు. బతకడం గురించిన ఆలోచేన అతనికేనాడూ లేదు. నరాలమీద గజ్జి కురుపులా సలుపుతోన్న బతుకును ఎలాగోలా గయిరమ్మ ఇంటింటికి కూరలమ్మి బతుకుతూ దిన దినం కృంగిపోతూ బెంగ పడిపోతూ చిక్కి శల్యమైపోతోంది.

దీనికి తోడు కూరలు కొనడానికి కావలసిన ఐదూ, పది కూడ చేతిలో ఉండటం లేదు. అప్పుకోసం వెళ్తే నాయుడు అయిదు ఇచ్చి, వడ్డీ రూపాయి ముందే లాగేసుకుంటాడు. నిత్యం గయిరమ్మ పాతిక రూపాయల సరుకు కొనవలసి ఉంటుంది. సాయంకాలం మిగిలిన కూరలు ఎంతకో అంతకు తగ్గించి పారేస్తే మిగిలేది హళ్ళికి హళ్ళి, సున్నకు సున్నా. దారిలోనే కాసి, పాతిక రూపాయలూ నాయుడు గుప్పున లాక్కొని పోతాడు. చేతిలో ఏమైనా మిగిలితే బియ్యం కొనడానికి ఉప్పుకొనడానికి రాదు. మధ్యలో ఈఅప్పుల దళారి గొప్పగా బతుకుతున్నాడు. గయిరమ్మలాంటి శవాలమీద వాడు బట్టకడుతున్నాడు.

చీకటినే బయలుదేరి, ఇంటింటికీ అడుగుపెట్టి పది గంటలలోగానే సరుకంతా అమ్మేసుకోవాలి. ఈ వైజాగ్‌లో ఎత్తులు ఎక్కుతూ, పల్లానికి దొర్లుతూ పదిళ్ళు తిరిగేటప్పటికి, పై ప్రాణాలు పైనే పోతాయి. ఒక ఇంటికి బెల్ నొక్కాలి. ఒక ఇంటి

లోపల ఉన్న ఆవిడకు వినబడేలా అరవాలి. మామగారికి చెప్తే మనవడికి పురమాయిస్తాడు. ఆ బుల్లోడు లోపల గదిలో చెయ్యి కాళీగా లేని నాయనమ్మకు చెప్పి ఆవిడ్ని లాక్కొచ్చేసరికి సుక్కలు పొడుత్తాయి. ఆ వచ్చినతల్లి గీసి గీసి బేరమాడి అర్ధ రూపాయి సరుకు కొనేసరికి పేనాలు గిల గిల్లాడి పోతాయి. అందరూ ఇలా అయితే గయిరమ్మ ఎన్ని ఇళ్ళు తిరగ్గలదు? ఆయింటి కొత్తకోడలు మంచిదే. బేరమాడకుండానే కొంటుంది. అందరూ అలాంటివాళ్ళయితే ప్రాణానికెంత సుఖం. ఎడారిలో సరస్సులా తగుల్తారు ఎప్పుడో... అప్పుడే ఇంత సుఖం. మళ్ళీ మామూలే.

ఓ అమ్మ పిడికెడు నూకల్లాంటి బియ్యం పోసి గుప్పెడు కరేపాకు కావాలంటుంది. "ఇదేమిటి తల్లీ... కసిన్ని కూడ బియ్యం లేవు, అన్నీ నూకలే...." అంటే "మేం నూకల కూడు తింటున్నామనుకున్నావా....?" అంటూ కయ్యానికొస్తుంది. దెబ్బలాడుతూ కూచోడానికి గయిరమ్మకు ఓపికేదీ. సమయమూ లేదు. తొందర తొందరగా కదలక పోతే రావమ్మ గద్దలా తన్నుకుపోతుంది. వాడిక పోగొట్టుకుంటే కాటికి పోవాల. క్షణక్షణమూ భయమే... పోటీ... పోటీ.. క్షణానికి క్షణానికి పోటీ... ఈ చక్రంలో పడి నలిగిపోవలసిందే.... మరి బయట పడే మార్గం లేదు.

ఇలా ఉండగా ఓ రోజున బంధువుల ఇంటికి వాల్తేరు వెళ్తూ విజయనగరం పేలెస్ ప్రక్క కొత్తగా కట్టిన ఇంట్లో ఓ దొరగారు ప్రవేశిస్తూ ఉండటం గయిరమ్మ చూసింది. ఆరాత్రి గయిరమ్మకు తీయని కలలు వచ్చాయి. అక్కయ్య పాలెంలో కూరలమ్మడం మానేసి ఇకరేపటినుంచి పెదవాల్తేరులో దొరగారికి కూరలమ్మాలని నిశ్చయించుకుంది. దొరల కయితే బేరసారాలుండవు. ఎంతంటే అంత. కిర్లంపూడిలో ఆదెమ్మ దొరలకు కూరలమ్మి ఇల్లే కట్టింది. ఆ సంగతి గయిరమ్మ కళ్ళముందు లీలగా మెరిసింది, ఇల్లు కట్టక్కర్లేదు... బతుకెళ్ళిపోతే సాలు....అనుకుంది.

మరునాడు చీకటినే లేచింది. సూరి దేవుడికి సేతులెత్తి దండం పెట్టింది....

దేవుడా నువ్వే ఆదుకోవాలి' అంది. గుట్ట మీదున్న దొరగారింటికి చేరేసరికి గుండెలనిండా ఆయాసం. దొర ఇల్లు కొత్త, ఆ ఎత్తు కొత్త.. ఆయాసం అణచుకోలేని స్థితి కొత్త. అదుపులోకి తెచ్చుకోలేని ఈ ఆరాటం కొత్త. చుట్టూ సముద్రం ప్రశాంతంగా పరచుకొని ఉంది. మనోహరమైన ఆ దృశ్యం గయిరమ్మను కూడ ఆహ్లాదపరిచింది. నుదుట పట్టిన చెమటతో మనసు హాయిగా కదిలింది. గయిరమ్మ చెయ్యి కాలింగ్ బెల్ మెల్లగా నొక్కింది. భయం భయం.... ఏమి జరుగుతుంది.... ఏమి జరుగుతుంది... ఆతృత.... ఆతృత.... అప్పుడే శబ్దంకాకుండా తలుపు

తెరుచుకుంది. ఆ పెద్ద గుమ్మాన్ని మించిపోయినట్టున్న తెల్లటి పొడుగాటి బలంగా ఉన్న మనిషి"వాట్?" అన్నాడు. ఆ దొరను చూడగానే గయిరమ్మ పై ప్రాణాలు పైనే పోయాయి. ఏమీ తోచలేదు. 'కావాలా బాబూ' అన్నట్టు చెయ్యి దానంతటదే గంపలోని కూరల్ని చూపుతూ నటనగా తిరిగిపోయింది. కంఠం పెగల్లేదు. గయిరమ్మ నుదుట చెమటలు, చెమటలు. అటు సముద్రం మీద తళతళ మెరిసిపోతున్న సూర్య కిరణాలు......

దొర ఇలా వచ్చినవాడు అలా వెంటనే గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు. లోపల ఉన్న వంట మనిషిని పిలిచి బయటకు పంపించాడు. ఆ వంటావిడను చూడగానే గయిరమ్మ మళ్ళీ బెంబేలు పడిపోయింది. అయినా ధైర్యంగా రెట్టింపు ధరలు చెప్పి, కావలసిన సరుకులన్నీ యిచ్చింది. ముందుగానే గయిరమ్మ కాబేజి, కాలీఫ్లవర్, బీట్‌రూట్, బీన్స్, టమాటాలు మొదలయిన ఇంగ్లీషు కూరలు జాగ్రత్తగా ఆలోచించి తెచ్చింది. ఆ వంట మనిషి అన్ని కూరలూ తీసుకుంది. డబ్బు గురించి ఏమీమాట్లాడలేదు. లోనికి పోయి పదిహేను కొత్త రూపాయి నోట్లు తెచ్చింది. ఇస్తూ, "దొరగారి స్నేహితుడు కిర్లంపూడిలో వున్నారు. వారికి కూరలు ఇవ్వు....." అంది. ఆ యిల్లు ఎక్కడో ఆ వయినం చెప్పింది. గయిరమ్మ నక్కను తొక్కి వచ్చినట్లు భావించింది. "ఫోను చేసిచెపుతానులే వారికి" అంటూ వంట మనిషి లోనికి వెళ్ళిపోయింది. "అలాగే తల్లీ....." అంటూ గయిరమ్మ తిన్నగా కిర్లంపూడివెళ్ళి ఆ దొరగారికి కావలసిన కూరలు యిచ్చింది. మిగిలిన కూరలు వీధిలో అటు తిరిగి యిటు తిరిగి వారికీ వీరికీ అమ్మి సొమ్ము చేసుకుంది. వారం పది రోజులు తిరిగే సరికి గయిరమ్మ చేతిలో కావలసినన్ని డబ్బులాడుతున్నాయి. అప్పులు గాలి కెగిరిపోయాయి. గయిరమ్మ సుతారంగా తయారౌతోంది. శుభ్రమైన బట్ట కడుతోంది. దొరల ఇళ్ళకు ఇవ్వగా మిగిలిన కూరలు మరీ అంత హెచ్చు ధరకు అమ్మకుండా కొంచెం తగ్గించి అమ్ముతూ ఆ వీధిలోవారి మన్ననలూ పొందింది.

ఈ మధ్య గయిరమ్మ తన దగ్గర అప్పుగా ఏమీ పుచ్చుకోకపోవడం నాయుడు గమనించాడు. రోజుకు పది పదిహేను రూపాయల ఆదాయం పడిపోవడంతో మనసులో గొల్లుమనిపోయాడు. దీనికి యింత డబ్బు ఎక్కడి నుండి వస్తోంది అనుకున్నాడు. పొరపాటున గాని గయిరమ్మ మొగుడు తాగుడు మానేశాడా ... అని ఆలోచనలో పడిపోయాడు. కాని అదీ నిజం కాదని తేలిపోయింది. ఈ మధ్య మా సొగ్గా అన్తోంది. ఎవడ్నేనపట్టిందేటి...అని తిరకాసు ఆలోచనలో మునిగిపోయాడు. ఛీ.. ఇది కాదు కాని ...అది వోడికి కూరలమ్ముతోందో ఆరా తీస్తే అంతా బయట

పడిపోతాది అనుకున్నాడు. " ఏ గయిరమ్మొదినా... ఈ మద్దె బొత్తిగా జాడనేదు. ఆవు పేడై పోనావు. ఏటి గిరాకీ..." అన్నాడు.

"గిరాకీ నేదు గడ్డీ నేదు. డబ్బవసరం పడ్నేదు. మీ అన్న తాగుడు తగ్గించేసినాడు. ఏదో ఆదేవుడి పున్నేన నాలుగేళ్ళూ నోట్లో కెల్తున్నాయి. నేకపోతే నువ్వేకదరా దిక్కు..." అంది.

నాయుడు గయిరమ్మను నమ్మలేకపోయాడు. ఆ సాయంకాలం దాని మొగుడు తప్పతాగి వస్తూండటం చూశాడు. ఇందులో వున్న నిజం బయట పడితే కాని నిద్దరో గూడదనుకున్నాడు.

మరునాడు గయిరమ్మ అమ్మే స్థలాల ఆచూకీ తీశాడు. 'అమ్మ దొంగా ... అనుకున్నాడు.

సింగమ్మను టాకు టీకుగా మా యమాగా తయారుచేసి దొరగారి యింటి ముందు నిలిపాడు. దూరాన సింగమ్మను చూసి గయిరమ్మ లబలబ లాడి పోయింది. 'ఈ నంజకు నానేటిసేసాను... నాకూటిలో మట్టేత్తంది. గుబ గుబ లాడిపోతున్న గుండెతో ఆగుట్ట ఆదరా బాదరాగా ఎక్కింది.

ఈలోగా వంట మనిషి తలుపు తీసి గయిరమ్మకు బదులు మరొకరిని చూసి,"ఏం ఇవాళ గయిరమ్మ రాదా..?" అంది.

"అది మా పిన్నమ్మేనండి. ఒంట్లో నలతగా ఉండి ఇయ్యాల నువ్వెల్లే అంటే వొచ్చాను..." అంది. ఇంతలో గేటు దగ్గరకు గయిరమ్మ వచ్చి. "అది దొంగ నంజ తల్లీ.. ఇదెవతో నాకు తెల్దు " అంటూ ముందు కొచ్చింది.

వంటావిడకు ఆ యిద్దరిలో ఎవరి దగ్గర కొనాలో తోచలేదు. గయిరమ్మ కన్న ఆ కొత్త పిల్ల చాలా చవగ్గా యిస్తానంటోంది. లోపలికి పోయి వెంటనే దొరను పిలుచుకొచ్చింది.

సింగమ్మ తన దగ్గరున్న కూరలవేపు చెయ్యి చూపి"చీప్ సర్..." అంది.

గయిరమ్మ వేపు దొర గుడ్లురిమి చూశాడు. పాపం గయిరమ్మ దుఃఖం పెల్లుబికింది. ఒక్కసారి బావురుమనిపోయింది.

"శెమించండి బాబూ... తప్పయిపోనాది. ఈ నంజి బావ నాయుడండి. ఆడు మమ్మల్నింత ముద్ద ముట్టనీ లేదండి. వడ్డీ పేరుతో జలగనా పీల్చేసినాడండి. పొద్దుటేల ఐదప్పిచ్చి వడ్డీగా రూపాయి నాగేసుకునీవోడండి. సందాల గెద్దనాగొచ్చి ఆ అయిదూ వొడికేసుకునీవోడు. అయిదు రూపాయలకి రొండు రూపాయలు. వోడి సంసారం నిలబడద్ది? ఆడు మమ్మల్ని జుర్రేసినాడు బాబూ...జుర్రేసినాడు.

అయ్యేల తమరు దేముడ్నా ఆపడినారు. తమకు కూరలమ్మి బతుకులో దీపమెట్టుకోవాలనుకున్నాను. తమలాటోలికి దరల వయినం తెలియకుండా ఉంటందా అనుకున్నాను. అడిగినంతా తమరిచ్చారు. నాలుగేళ్ళూ యియ్యాల నోట్లోకెల్తున్నాయి. ఈ బాబు సల్లగుండాలని నిత్తెం దేవుడికి దండం ఎట్టుకుంటన్నాను. ఇయ్యాల నా కూట్లో దుమ్మేయ్యడానికి దీన్ని ఆ నాయుడు గాడంపినాడు. తమరి దయ బాబూ..." అంది.

ఇదంతా వంటావిడ తర్జుమా చేసి దొరకు చెప్తూనే వుంది.

గయిరమ్మ వేపు దొర సానుభూతితోచూశాడు.

కొత్తపిల్లవేపు గుడ్లురిమి చూశాడు. గట్టిగా "గెటవుట్" అని అరిచాడు. దొరకు గయిరమ్మ వంగి దండం పెట్టింది.

ఆ బాబు కొత్తగా ఆయువు పోసినట్లు గాలి పీల్చింది.

"కట్టం సుకం తెల్సిన బాబు. డబ్బు వోడికి సేదు! అయినా దయగల బాబు. అందుకే దాన్ని తోలేసినాడు. బగమంతుడు... ఈ బాబు నిజంగా బగమంతుడు." అనుకుంటూ గయిరమ్మ తృప్తిగా యింటికి దారి తీసింది.

(ఆంధ్రజ్యోతి దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక 1984)